

PROGRAMMA

Josquin Desprez | ca. 1450 - 1521

1. El grillo
2. Mille regrets

Orlando di Lasso | 1532 - 1594

1. Madonna mia, pietà
2. La nuit froide et sombre (tekst: Joachim du Bellay)

Ola Gjeilo | geb. 1978

1. Northern lights
2. Ubi caritas

Instrumentaal intermezzo

José de Torres y Martínez Bravo | 1670 - 1738

1. Miren una gloria
2. La gloria se admire

Instrumentaal intermezzo

Jean Sibelius | 1865 - 1957

Drömmarna, JS.64 (tekst: Jonatan Reuter)

Daniel Elder | geb. 1986

Elegy (tekst: Horace Lorenzo Trim)

Morten Lauridsen | geb. 1943

Soneto de la Noche (tekst: Pablo Neruda)

Dit concert markeert het 15-jarig bestaan van **Kamerkoor Akkoord**: ons kristallen jubileum. Onder de titel **VOGLIO CANTARE !** bieden wij u een schitterend *a capella* programma met vele muzikale facetten: van Lassus en Desprez uit de 15e-16e eeuw tot de nog in leven zijnde hedendaagse componisten Gjeilo, Elder en Lauridsen. Daarnaast voeren we twee 18e eeuwse composities uit van José de Torres onder begeleiding van een strijkers-trio en basso continuo. Wij hopen dat u met veel plezier zult luisteren.

Waar en wanneer **Josquin Desprez** ter wereld kwam weten we niet precies. Politieke onrust en oorlogen bepaalden mede zijn muzikale loopbaan. Rond 1477 was hij werkzaam in Aix-en-Provence; zeven jaar later in Milaan en omgeving. Daarna was hij verbonden aan de pauselijke kapel in Rome, gevolgd door omzwervingen in Italië en Frankrijk tot hij in 1503 in Ferrara neerstreek. Een jaar later vestigde hij zich in Condé-sur-l'Escaut (nu een grensplaats in Noord-Frankrijk), een stad waarmee hij familiebanden had. Zijn roem lijkt pas na 1500 te zijn gevestigd. Veel muziek van Desprez verscheen in druk tot tientallen jaren na zijn dood.

El grillo¹ è buon cantore che tiene longo verso.
Dalle, beve, grillo, canta. El grillo è buon cantore.
Ma non fa come gl' altri ucelli, come li han cantato un poco
Van' de fatto in altro loco sempre el grillo sta pur saldo.
Quando la maggior el caldo, alhor canta sol per amore.

*De krekel is een goede zanger die zijn noot lang aanhoudt.
Vooruit, drink, krekel, en zing. De krekel is een goede zanger
Maar doet niet als andere vogels, na een poosje te hebben gezongen
gaan die naar een andere plek terwijl de krekel blijft zitten.
Zelfs als het daar erg heet is, zingt hij vol overtuiging door.*

Mille regretz de vous abandonner,
Et deslonger vostre fache amoureuse,
J'ai si grand dueil et paine douloureuse,
Qu'on me verra brief mes jours desfiner.

*Duizendmaal spijt dat ik u heb verlaten,
en me heb afgewend van uw beminde gelaat,
Ik heb zo'n berouw en smartelijk verdriet,
dat men weldra het eind mijner dagen zal zien.*

Orlando di Lasso werd geboren in Mons en belandde door een betrekking bij een Italiaans diplomaat als jonge zanger in Italië. In 1556 accepteerde hij een benoeming aan het hof van Albrecht V in München. Di Lasso volgt de tekst *La nuict froide et sombre* in de 'affecten' van zijn muziek: lage, langzame passages verbeelden de koele nacht, het licht en de activiteit van de dag komen terug in een levendiger notenbeeld.

---

¹ Bedoeld is de krekelzanger *Locustella fluviatilis*; in Nederland is deze vogel een dwaalgast

Madonna mia, pietà chiam' et aita,
Ch'io moro e stento a torto e pur volete.
Io grido e nel sentete: Acqua madonna al foco,
Ch'io mi sento morire a poco a poco.

Di chiedervi mercè son quasi roco,
Sol della pena mia prendete gioco.
Pur grido in ogni loco: Acqua madonna al foco,
Ch'io mi sento morire a poco a poco.

*Vrouwe, ik smeek om erbarmen, help mij,
Ik die sterf van smart door onrecht en door uw willekeur.
Ik schreeuw het uit en u hoort mij niet: vrouwe, blus deze vlammen,
want ik voel dat ik beetje bij beetje sterf.*

*Door mijn smeekbeden ben ik bijna hees,
Alleen in mijn verdriet scheidt u vreugde.
Ik schreeuw het overal uit: vrouwe, blus deze vlammen,
want ik voel dat ik beetje bij beetje sterf.*

La nuit froide et sombre couvrant d'obscure ombre la terre et les cieux,
Aussi doux que miel, fait couler du ciel le sommeil aux yeux.
Puis le jour luisant, au labeur duisant, sa lueur expose,
Et d'un tein divers, ce grand univers tapisse et compose.

*Nacht koud en somber, die aarde en hemel bedekt met donkere schaduwen,
En vanaf de hemel slaap, zo zoet als honing, in onze ogen doet neerdalen.
Daarna de stralende dag, die gedurende ons werk zijn licht verspreidt,
En dit grote universum met allerlei tinten bekleedt en schildert.*

Ola Gjeilo is Noor van geboorte en woont in Amerika. Kerstmis 2007 componeerde hij *Northern Lights / Pulcra es* even buiten Oslo. Tijdens het schrijven had hij het noorderlicht in gedachten als symbool voor een schoonheid, krachtig, aantrekkelijk en vreeswekkend tegelijk. Zoals de vriendin uit het Hooglied wier schoonheid trekt en wier blik doet vluchten. De spanning tussen deze polen, de fascinatie en het terugdeinzen, verklankt Gjeilo in een groot fortissimo waar drie partijen zingen "mooi ben je, mijn vriendin" en de alt en daartegenin "wend je ogen van me af, ze maken dat ik vlucht".

Voor *Ubi caritas* ontleende Gjeilo toonmateriaal aan het gregoriaans, het oudste muzikale vehikel van deze beroemde kerkelijke tekst. Het stuk ontstond in 2001 en is Gjeilo's meest uitgevoerde compositie. Dat is niet verwonderlijk, het stuk is relatief eenvoudig toegankelijk voor uitvoerders en toehoorders. De gregoriaanse motieven geven het stuk iets 'oers', een vleug nagalm doet de rest. Eenvoud en groot effect gaan hand in hand.

Pulchra es, amica mea, suavis et decora sicut Jerusalem,
terribilis ut castrorum acies ordinata.
Averte oculos tuos a me, quia ipsi me avolare fecerunt.

*Je bent mooi, mijn vriendin, bekoorlijk als Jeruzalem,
ontzagwekkend als een leger in slagorde.
Wend je ogen van mij af, ze brengen me in verwarring.*

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exultemus et in ipso jucundemur.
Timeamus et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero. Amen.

*Waar naastenliefde is, daar is God.
De liefde van Christus heeft ons verenigd.
Laten wij jubelen en ons verheugen in Hem.
Laten wij vrezen en de levende God liefhebben.
En elkaar oprecht vanuit ons hart. Amen.*

José de Torres kwam in Madrid ter wereld waar hij vanaf 1680 de school van de koninklijke kapel bezocht. In 1708 werd hij daar benoemd tot kapelmeester. Hij componeerde vooral liturgische muziek, een taak die intensiverde nadat in 1734 een belangrijk muziekarchief in vlammen was opgegaan. Wij zingen twee zgn. villancicos: boerenliedjes. Vanaf de late 15^e eeuw is dit de term voor een liedje in de volkstaal bestaande uit coupletten en een refrein, waarmee het begint en eindigt. Vanaf de tweede helft van de 16^e eeuw verdrongen devote en religieuze thema's de volkse onderwerpen van de villancico; het genre drong zelfs door in de liturgie van grote feestdagen. Behalve in Spanje waren ze ook populair in Latijns Amerika. De villancicos die wij zingen zijn terug gevonden in het archief van de kathedraal van Guatemala stad. *Miren una gloria* is geschreven voor vierstemmig koor. *La gloria se admire* is dubbel-korig, eerst zingen beide koren dezelfde noten, daarna gaan ze een dialoog aan.

Estríbillo

Miren una gloria que en el mundo no hay,
y es de todo el mundo gloria, aliento y paz.
Ay, sacro esplendor, ay, puro brillar,
ay, alto lucir, ay, noble ilustrar.
Ay Maria pues eres mi ser. Falezca de amar.

Couplas

Por gloria de Dios, Maria te ves elevar a cielo
mejor que habita su inmensa deidad.

Escucha de nuestras voces en la suavidad el ruego
que tus favores espera lograr.

Refrein

*Aanschouw de glorie die zijn gelijke niet kent,
en voor de hele wereld heerlijkheid, bemoediging en vrede is.
Oh, heilige pracht, oh, zuivere glans,
oh, verheven schittering, oh, nobele luister.
Oh Maria, die mijn wezen zijt. Mijn geest behoort u toe.*

Coupletten

*Ter ere van God, Maria, ziet men u ten hemel varen
om te vertoeven in Zijn immense Goddelijke nabijheid*

*Luister naar onze stemmen die met een devoot pleidooi
uw gunsten hopen te winnen.*

La gloria se admire, la tierra se pasme,
que el lleno de gracia se ve en un instante,
formando placeres, venciendo pesares.

La gloria se admire, la tierra se pasme,
pues para el asombro que copia admirable,
Dios hizo en Maria concepto tan grande,
que a luz dio sin sombras el mas puro examen.

*De glorie wordt bewonderd, het aardse valt stil,
in een oogwenk is de volheid van genade te zien,
die geluk brengt en verdriet overwint.*

*De glorie bewonderd, het aardse stilgevallen
voor het wonder van Gods enige Zoon,
die God in Maria's schoot deed ontvangen
door de Heilige Geest die de reine maagd omhulde.*

Met een heldere structuur en een eenvoudig ritme versterkt **Jean Sibelius** het indringende karakter van *Drömmarna* (dromen), een tekst geschreven door Jonatan Reuter. In de eerste twee regels bouwt hij de omvang van de melodie langzaam naar boven toe uit, in de derde regel wordt het hoogtepunt bereikt en daarna ebt de spanning weg. Sibelius herhaalt dit spel en sluit af met een kort coda (staart). Opnieuw vanmiddag levert eenvoud een maximaal effect.

Släktena födas, och släktena gå, släktena glida som strömmar,
dö och försvinna och slockna – ändå, dö ej de lockande drömmar:
leva i sol och i sorg och i storm, domna och läggas på bären,
uppstå ånyo i skimrande form, följa varandra i spåren.
Hur än de komma och hur än de gå, glida som speglade strömmar,
hur de försvinna och slockna – ändå, leva de eviga drömmar.

*Geslachten komen en geslachten gaan, geslachten verglijden als stromen,
Ze sterven, verdwijnen en lossen op – maar nooit sterven verlokken dromen.
Zij leven bij zon, droefheid of storm, sluimeren en worden opgebaard,
Ze ontstaan opnieuw, in schemervorm, elkaar volgend in hun sporen.
Waar ze ook komen en waar ze ook gaan, ze verglijden als spiegelende stromen.
Waar ze ook vervagen en verdwijnen – dromen, ze leven eeuwig.*

Daniel Elder onderging als jonge componist de invloed van het mystieke werk van Lauridsen en later van romantische en twintigste-eeuwse componisten als Vaughan Williams, Holt, Debussy en Pärt met hun impressionistische en pointillistische stijlkenmerken. In Elders vocale werken staat de emotie van de tekst voorop. Voor *Elegy* ontleent hij zijn muzikale materiaal aan *Taps*, de bugel-melodie die tijdens Amerikaanse militaire uitvaarten klinkt². Om het signaal te kunnen onthouden werden er teksten op bedacht, zoals die van Horace Lorenzo Trim. Elder schildert in het eerste en derde deel van de compositie innig verdriet; in het middendeel met *Taps* schemert troost door. Ieder deel sluit af met een weeklacht over hen die we verloren.

Day is done, gone the sun from the lakes, from the hills, from the sky.
All is well, safely rest: God is nigh.
Fading light dims the sight and a star gems the sky, gleaming bright.
From afar, drawing nigh, falls the night.
Thanks and praise for our days neath the sun, neath the stars, neath the sky.
As we go, this we know: God is nigh.

*De dag is voorbij, de zon verdwenen van meren, heuvels en hemel.
Alles is goed, rust veilig: God is nabij.
Verdijnend licht beperkt het zicht en een ster siert de hemel, helder blinkend.
Van verre dichterbij komend valt de nacht.
Dank en eer voor onze dagen onder de zon, de sterren en de hemel.
Terwijl wij voortgaan weten we: God is nabij.*

Zeven jaar geleden raakte het koor verslingerd aan de muziek van **Morten Lauridsen** door het motet *O magnum mysterium*; later voerden we de cyclus *Lux aeterna* uit. Vanmiddag opnieuw een fascinerende compositie van de hand van deze meester: *Soneto de la Noche*. Lauridsen schreef dit stuk in 2005 als middendeel van het drieluik *Nocturnes*, waaraan hij drie jaar later een vierde deel toevoegde. Lauridsens compositiestijl wordt wel geduid als mystiek (zie bij Daniel Elder). Dat klinkt veelzeggend, maar geeft niet alle muziek een zetje in de richting van datgene wat de uitvoerder en luisteraar overstijgt? Een aardse typering lijkt beter: Lauridsen tovert met eenvoud en welluidendheid. In het grootste deel van *Soneto de la Noche* klinkt een Fis-groot akkoord en enkele nauw verwante harmonieën (eenvoud). Alleen in het middendeel schuift het tooncentrum kortstondig drie tonen naar boven op. De tekst spoort aan om door te leven, te bloeien zelfs, na het verscheiden van de geliefde. Lauridsen benadrukt de troost die in die aansporing besloten ligt door overwegend majeur akkoorden toe te passen (welluidendheid). De enige bitterzoete dissonant is te horen in het woord *muero*: ik sterf. Het pianissimo van de slotzin is intens – toch mystiek?

---

² Zoals op 2 sept '18 voor John McCain op het US Naval Academy Cemetery in Annapolis, MD

Quando yo muero quiero tus manos en mis ojos:
quiero la luz y el trigo de tus manos amadas
pasar una vez más sobre mí su frescura:
sentir la suavidad que cambió mi destino.

Quiero que vivas mientras yo, dormido, te espero,
quiero que tus oídos sigan oyendo el viento,
que huelas el aroma del mar que amamos juntos
y que sigas pisando la arena que pisamos.

Quiero que lo que amo siga vivo
y a ti te amé y canté sobre todas las cosas,
por eso sigue tú floreciendo, florida,

para que alcances todo lo que mi amor te ordena,
para que se pasee, mi sombra por tu pelo,
para que así conozcan la razón de mi canto.

*'k Wil als ik sterf jouw handen op mijn ogen:
het licht en de tarwe³ van jouw geliefde handen,
hun frisheid nog eens langs mij voelen strijken:
de zachtheid voelen die mijn leven wendde.*

*'k Wil dat jij leeft terwijl ik, slapend, wacht,
dat je de wind blijft horen in je oren,
de zee blijft ruiken die ons beiden lief is,
het zand dat wij betraden blijft betreden.*

*'k Wil dat al wat ik liefheb voort blijft leven,
jou had ik lief, bezong ik boven alles,
blijf jij daarom in bloei, mijn bloeiende,*

*opdat je bereikt wat mijn liefde je toewenst,
opdat mijn schim door je haren kan strijken,
opdat men zo de reden kent van mijn lied.*

Cees van der Poel is uitvoerend musicus en koordirigent. Hij studeerde orgel bij Jan van Stokkum, Albert de Klerk en aansluitend orgel, kerkmuziek en piano aan de conservatoria van Amsterdam en Maastricht bij o.m. Hans van Nieuwkoop, Frédéric Meanders en Joop Celis. Hij is verbonden als continuospeler aan het ensemble La Barca Leyden waarmee hij verschillende cd's maakte. Van der Poel werkt als adviseur op orgelbouwgebied, ondermeer in samenwerking met kerkelijke koepels en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Op dit moment is hij voorzitter van het College van Orgeladviseurs Nederland; hij werkt mee aan de Landelijke Opleiding tot Orgeladviseur en maakt deel uit van de redactie van het vakblad *Het Orgel*.

---

³ Tarwe is een door Pablo Neruda (Nobelprijs literatuur 1971) geliefd poëtisch beeld; vgl. Hooglied 7:2

Kamerkoor Akkoord verzorgt elk jaar enkele concerten in Hilversum en omgeving. In de afgelopen 15 jaar hebben wij een breed repertoire opgebouwd variërend van de 15^e tot de 21^e eeuw: van oude muziek tot moderne composities. Akkoord werkt jaarlijks mee aan Cantate op de Brink in de Grote Kerk in Hilversum. Op zaterdag 18 mei 2019 om 16:30 zingen wij de Bachcantate *Christ unser Herr zum Jordan kam*, BWV 7.

Voor inlichtingen en contact kunt u onze website www.akkoordhilversum.nl raadplegen; wij zijn ook op facebook te vinden. De vaste bezetting van Kamerkoor Akkoord is:

<i>sopranen</i>	<i>alten</i>	<i>tenoren</i>	<i>bassen</i>
Yolanda Buvelot	Nel Hendriks	Max Eilander	Hans van Eijk
Agnes van Lambalgen	Jantine Hoeksma	Han van den Heuvel	Hans Kwakernaak
Marjanne Lammertsma	Carin Hustinx	Hans Huisman	Harrie Smeets
Erna Meindersma	Annemieke Parmentier	Wimjan Jansen van de Laak	Dik Verboom
Marijke Mulder	Lia Pluister	Richard Stroband	Lex van der Wiel
Emmie Oosterom	Linda Telleman	Dieks Visser	Rob van der Wardt
Marlies Pestman			
Gwen Visser			

Instrumentalisten

Arno Rog	basso continuo
	1 ^e viool
	2 ^e viool
	cello